

Meddelelser fra Plantepatologisk Nomenklaturudvalg

(Dansk Selskab for Plantesygdomme og Skadedyr)

Nr. 29

november 2019

ISSN 0900-5102 (papir-udgave)

ISSN 2596-5743 (online-udgave)

Indhold:

Nye danske navne på plantesygdomme

Nye navne – uddybende bemærkninger

Liste over danske navne på virus

Nomenklaturudvalgets medlemmer

Nye danske navne på sygdomme:

sygdommens danske navn	patogenets videnskabelige navn	vært(er)
platanmeldug (1)	<i>Erysiphe platani</i> (Howe) U. Braun & S. Takam.	<i>Platanus</i> spp. sjældent: <i>Ailanthus altissima</i>
hestekastanjemeldug (2)	<i>Erysiphe flexuosa</i> (Peck) U. Braun & S. Takam.	<i>Aesculus</i> spp.
rododendronmeldug (3)	<i>Erysiphe azaleae</i> (U.Braun) U. Braun & S. Takam.	<i>Rhododendron</i> spp. <i>Calluna vulgaris</i> <i>Erica</i> spp.
druehyldmeldug (4)	<i>Erysiphe vanbruntiana</i> (Gerard) U. Braun & S. Takam. syn. <i>Microsphaera vanbruntiana</i> var. <i>sambuci-racemosae</i> U. Braun	<i>Sambucus</i> spp. (dog sjældent <i>S. nigra</i>)
askemeldug (5)	<i>Phyllactinia fraxini</i> (DC) Fuss	arter i Oleaceae sjældent: arter i Apocynaceae og Fabaceae
bøgemeldug (6)	<i>Phyllactinia orbicularis</i> (Ehrenb.) U. Braun	<i>Fagus sylvatica</i> <i>Quercus</i> spp.
valnøddunplet (7)	<i>Pseudomicrostroma juglandis</i> (Bérenger) Kijporn. & Aime syn. <i>Microstroma juglandis</i> (Bérenger) Sacc.	<i>Juglans</i> spp. <i>Carya</i> spp.

tomatskrumpesyge (8)	<i>Tomato brown rugose fruit virus</i> ToBRFV	mange arter i Solanaceae (ikke kar- toffel og aubergine) <i>Chenopodium</i> spp.
patogenets danske navn: tomatskrumpevirus		

rosenheksekost (9)	<i>Rose rosette (emara-) virus</i> , RRV	<i>Rosa</i> spp.
patogenets danske navn: rosenheksekostvirus		

Nye navne – uddybende bemærkninger

(1) - (5): Thomas Læssøe har informeret om, at der i årets løb er fundet en del skadegørere, som enten er nye i Danmark, eller som ikke tidligere har påkaldt sig opmærksomhed. Iben Thomsen har i denne anledning foreslået danske navne på sygdomme, forårsaget af 5 arter af meldugsvampe, som vist i skemaet herunder:

Videnskabeligt navn	Vært	Forslag til dansk navn for sygdommen
<i>Erysiphe platani</i>	platan	platanmeldug https://www.fugleognatur.dk/artintro.asp?ID=43178
<i>Erysiphe flexuosa</i>	hestekastanje	hestekastanjemeldug https://svampe.databasen.org/taxon/65181
<i>Erysiphe azaleae</i>	rododendron	rododendronmeldug
<i>Microsphaera vanbruntiana</i> var. <i>sambuci-racemosae</i>	druehyld	druehyldmeldug (eller hyldemeldug?) FugleogNatur
<i>Phyllactinia fraxini</i>	ask	askemeldug svampens navn: aske-styltekugle https://svampe.databasen.org/taxon/46435

Udvalget har fulgt forslagene, idet druehyldmeldug er foretrukket frem for hyldemeldug.

(6): Meldug på bøg, forårsaget af *Phyllactinia orbicularis* (Ehrenb.) U. Braun, er også iagttaget i Danmark. Svampen er allerede navngivet bøgemeldug af Foreningen til Svampekundskabens Fremme, og udvalget har derfor besluttet at anvende samme navn om sygdommen.

(7) Thomas Læssøe har oplyst, at man - som noget nyt - har identificeret svampen *Pseudomicrostroma juglandis* (Bérenger) Kijporn & Aime som patogen på valnød i Danmark.

Svampen er oprindeligt beskrevet af Bérenger - og den blev af Saccardo i 1886 flyttet til slægten *Microstroma* som *M. juglandis* (Bérenger) Sacc.

I 2017 blev arten overført til slægten *Pseudomicrostroma*.

Denne slægt er placeret (inc.sed.) i Microstromatales, en orden under Exobasidiomycetidae, parallelt med eksempelvis Exobasidiales, Entylomatales og Tilletiales.

Symptomerne på angreb af *Pseudomicrostroma juglandis* er klorotiske pletter på bladoversiden og på undersiden lyse eller hvide områder med sporulering, ofte i tilknytning til bladnerver eller afgrænset af disse. Undertiden dannes op til 2 meter store heksekoste på grenenes yderste dele.

Sygdommen har på engelsk navnet "downy leaf spot of walnut". Ordet downy hentyder til bladsymptomerne, og man overvejede derfor valnødskimmel som dansk navn. Der var imidlertid lidt betænkeligheder ved at bruge "skimmel" som led i et navn på en sygdom, forårsaget af en basidiomycet, og i stedet har udvalget besluttet sig for navnet valnøddunplet.

(8) Brian Larsen fra Landbrugsstyrelsen oplyser, at EU-kommissionen har henvendt sig til Landbrugsstyrelsen angående dansk navn på den sygdom, der forårsages af *Tomato brown rugose virus* (ToBRFV). Symptomerne som beskrevet på EPPO's alert list:

"On tomatoes, symptoms vary depending on varieties. Tomato cultivars with the Tm-22 resistance gene (used against other tobamoviruses) are susceptible to ToBRFV. On tomato, foliar symptoms include

chlorosis, mosaic and mottling with occasional leaf narrowing. Necrotic spots may appear on peduncles, calyces and petioles. Fruit show yellow or brown spots, with rugose symptoms rendering the fruits non-marketable. Fruits may be deformed and have irregular maturation. In the paper describing the first finding in Israel, diseased plants had 10 to 15% symptomatic fruit. In Jordan, in the first reported outbreak, disease incidence reached almost 100%. On capsicum, foliar symptoms include deformation, yellowing and mosaic. Capsicum fruits are deformed, with yellow or brown areas or green stripes." Udvalgets medlemmer er blevet enige om navnet tomatskrumpesyge for sygdommen, og tomatskrumpevirus som navn for patogenet.

(9) EU-kommissionen v/ Erling Nielsen har anmodet om dansk navn på patogenet *Rose rosette virus* / *Rose rosette emaravirus*, (RRV), der forårsager "rose rosette disease". Sygdommen forekommer i USA og Canada, men er endnu ikke observeret i EPPO-området. Den er kendt fra 1940'erne på vildtvoksende roser i Canada. Den er herfra overført til de fra Japan indførte *Rosa multiflora*, der sidenhen anvendes som grundstamme for forædlede roser. Patogenet spredes med miden *Phyllocoptes fructiphilus*, der alene forekommer i Nordamerika.

Symptomerne omfatter hekskostdannelse, forøget produktion af torne og sideskud, abnormt forlængede, tykke og sukkulente grene, misdannede blade, eventuelt med mosaiksymptomer, rødpigmentering, deformede knopper og blomster, samt tab af vinterfasthed. Symptomer kan forveksles med herbicidskade. Blomsterne mister den æstetiske værdi og dermed afsætningspotentiale. Angrebne planter dør efter 1-5 år.

Fotos af symptomer kan ses på dette link:

https://chadwickarboretum.osu.edu/sites/chadwick/files/imce/pdf/Buckeye_08August2014_Hand.pdf

Som dansk navn på sygdommen overvejede man rosen-rosetsyge eller rosenhekskost. Der var tilslutning til det sidstnævnte. - I konsekvens heraf er det tillige besluttet at patogenets danske navn er rosenhekskostvirus.

Liste over danske navne på virus

Et register over danske navne på virus og virussygdomme har længe været et ønske fra blandt andre Landbrugsstyrelsens side. Fra tid til anden modtager Nomenklaturudvalget henvendelser fra det danske oversættelseskontor i EU-kommisionen angående danske virusnavne, når der skal udfærdiges nye direktiver eller tillæg til disse. Sammenstilling af en liste over danske navne på virus og de sygdomme, de forårsager, er en omfattende opgave, som vil tage en del tid og ressourcer.

I denne sammenhæng skal vi henlede opmærksomheden på, at professor J. P. Skou har udarbejdet en oversigt over danske navne på virussygdomme samt sygdomme med ukendt årsag, vedtaget i perioden 1978 - 1998.

Oversigten er publiceret i "Meddelelser fra Plantepatologisk Nomenklaturudvalg" Nr. 18 (marts 1999).

Alle udgaver af "Meddelelser...." er tilgængelige på DSPS-hjemmesiden.

Plantepatologisk Nomenklaturudvalg, medlemmer:

Eigil de Neergaard (formand)
Hans Jørgen Lyngs Jørgensen
Thomas Læssøe
Iben M. Thomsen
Mogens Nicolaisen
Brian Larsen
